

Abstrakt

Ekonomie štěstí je relativně nový obor, který upoutává pozornost výzkumníků v mnohovědeckých oblastech. Ekonomie štěstí zkoumá vztahy mezi různými aspekty jednotlivého života a individuálním blahobytem. V této oblasti spokojenost se životem je často používána jako indicator úrovně individuálního blahobytu. Subjektivní údaje mohou poskytnout smysluplné informace o různých aspektech individuálního života, ale jejich užitečnost pro účely hospodářské politiky je stále podhodnocena. V této disertační práci se zabývám několika náměty. První námět se týká dopadu objektivní a vnímané korupce na volební chování a výsledky hlasování. Předmětem druhého námětu je vliv ekonomických reforem na spokojenost se životem nábožensky a nenábožensky založených lidí. Ve třetím námětu se jedná o hodnocení dopadu zavedení euro měny na lidsko uspokojenost.

První kapitola disertační práce obsahuje stadium vlivu regionálních rozdílů v rozměrech korupce na chování voličů s různými zaměstnaneckými poměry a na výsledky hlasování. Pro tento účel jsou použita data z voleb do ruského parlamentu (Státní Duma) v letech 1999 a 2003. Konstruovaný model ve formě systému rovnic SUR bere v úvahu specifické rysy ruského volebního uspořádání. V analýze je brán ohled na rozdíl mezi objektivnou a vnímanou korupcí ve studiu dopadu korupce na výsledky jednotlivých stran a na účast na volbách. Vliv korupce na rozdělení hlasů mezi politickými stranami je dále zkoumán s pomocí Monte Carlo simulací.

Druhá kapitola se zaměřuje na dopady reforem a náboženství na štěstí v tranzitivních ekonomikách. Předchozí literatura naznačuje, že religiozita zajišťuje štěstí proti jednotlivým stresujícím životním událostem. Tento jev je dobře prozkoumán v rozvinutých zemích, ale jen zřídka studován v postkomunistických zemích, kde náboženství bylo po dlouhou dobu oficiálně potlačováno. Tyto země prošly významnými ekonomickými proměnami v posledních dvou desetiletích. Základem analýzy je ekonometrický model pro stadium otázky, zda náboženství pojišťuje proti agregativním šokům ve štěstí během přechodného období. Modelové parametry jsou odhadovány s použitím dat z Life in Transition Survey a historických informací o náboženství. Endogeneita náboženství je patřičně brána v úvahu. Výsledky naznačují, že ekonomické reformy mohou mít pozitivní i negativní dopady na štěstí. Religiozita skutečně zajišťuje štěstí proti pozitivním a negativním účinkům ekonomických reforem během přechodného období. Religiozita rovněž pozitivně ovlivňuje vnímání současné ekonomické a politické situace v těchto zemích.

Ve třetí kapitole, v spoluautorství s Vladimírem Otrachshenko, zkoumáme vnímaný dopad zavedení eura na jednotlivou spokojenost se životem v 17 evropských ekonomikách. V tomto případě používáme data z Eurobarometru a „difference-in-differences“ přístup v zkoumání skupin, které byly primárně ovlivněny zavedením eura. Dále testujeme vztah mezi změnami v životní spokojenosti a vnímané změny cen po přechodu na euro. Empirické výsledky naznačují, že jedinci z různých zemí vnímají dopad zavedení eura odlišně. Ve většině zemí EU12, jednotlivci vnímají zavedení eura negativně, zatímco jedinci z většiny nových členských zemí buď nebyly ovlivněny nebo byly ovlivněny pozitivně. Naše výsledky rovněž poskytují evidenci o přizpůsobení se zavedení eura do dvou let u některých skupin. Tyto nálezy jsou zvláště důležité pro analýze veřejného mínění, týkající se zavedení eura.